

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Helsingissä

**Stina Högnabba, erityissuunnittelija, Kaupunginkanslia, Strategiaosasto,
HYTE-koordinaatio**
Lisätietoja: <https://hyte.hel.fi/>

Helsinki

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteina Helsingissä on

- edistää hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta kaupunkilaisten arjen ympäristöissä
- edistää oikeudenmukaisuutta, yhdenvertaisuutta ja asukkaiden mahdollisuuksia osallisuuteen
- ehkäistä hyvinvointi- ja terveyseroja, syrjäytymistä ja yksinäisyyttä
- edistää tietoon perustuvien ehkäisevien toimintatapojen ja mallien käyttöä
- tukea sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästä kaupungin kehitystä.

"Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) tavoitteena on kokonaishyvinvoinnin lisääminen ja hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen. Eri hallinnonalojen yhteistyöllä vaikutetaan asukkaiden elämänlaatuun, fyysiseen toimintakykyyn, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä arjen elinympäristöihin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut ja toiminta tukevat mahdollisuuksia hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitoon ja parantamiseen. Palvelut ja toiminta voivat olla luonteeltaan edistäviä, ehkäiseviä sekä arkea tukevia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kohdistuu yksilöön, väestöön, yhteisöihin ja elinympäristöön"

Mihin HYTE-työllä tähdätään Helsingissä?

Fyysinen toimintakyky

- toimintakyky vahvistuu
- liikunnallinen elämäntapa lisääntyy
- elintavat paranevat (ylipaino, ravitsemus, päihteiden käyttö, uni)
- koettu terveys paranee

Psyykinen hyvinvointi

- hyvinvointi ja elämänlaatu paranevat
- mielen hyvinvointi vahvistuu
- merkityksellinen tekeminen lisääntyy
- tarpeellisuuden tunne vahvistuu
- työllisyysaste paranee

Sosiaalinen hyvinvointi

- sosiaaliset suhteet vahvistuvat
- osallisuuden kokemus lisääntyy
- yhteisöllisyys vahvistuu
- vaikutusmahdollisuudet lisääntyvät
- toimijuus vahvistuu
- yksinäisyys vähenee

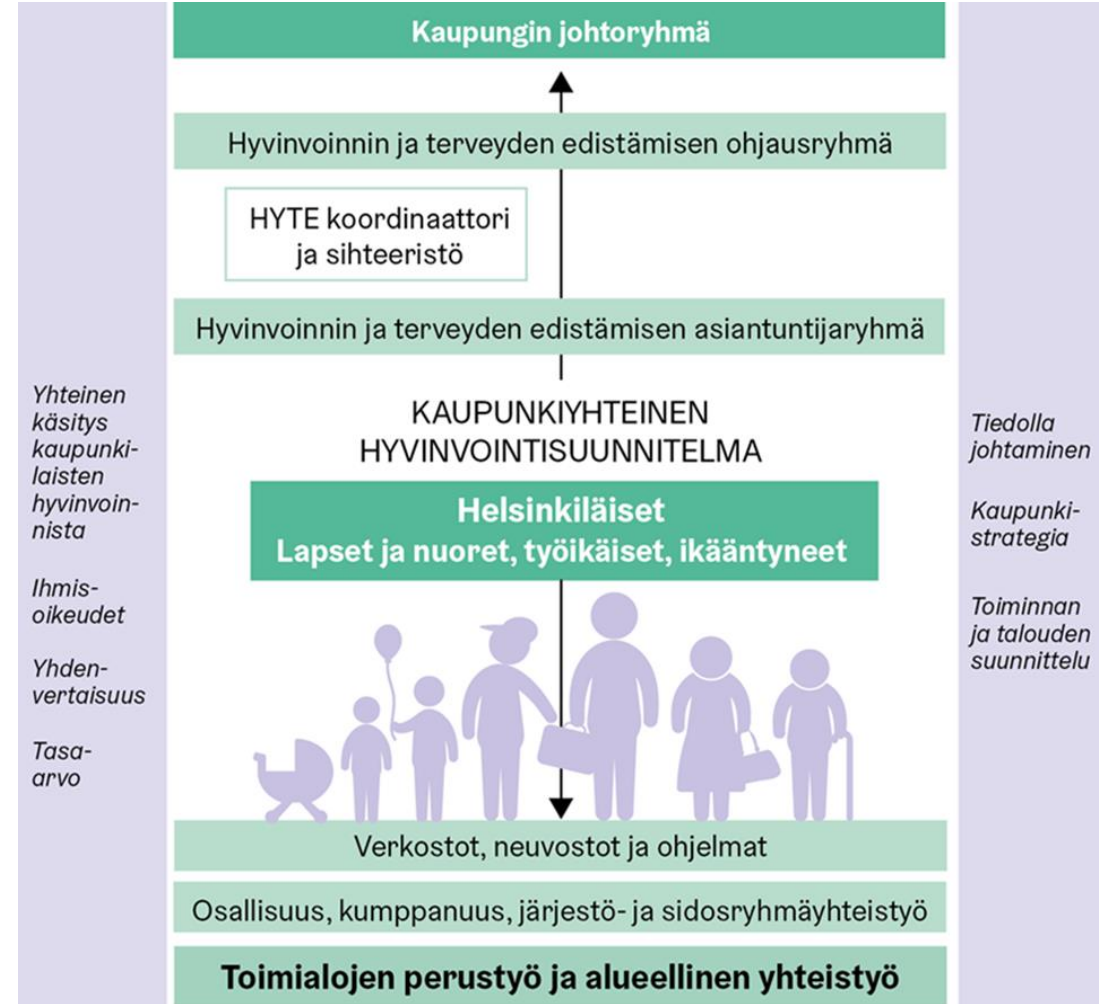
Elinympäristö

- mahdollisuudet mielekkääseen harrastamiseen ja vapaa-aikaan paranevat
- lasten oikeudet vahvistuu
- toimiva ja sujuva arki paranee
- turvallisuuden kokemus lisääntyy
- lähisuhdeväkivalta vähenee
- kaupunkitilan viihtyvyys lisääntyy

Kaupunkilaisilla on hyvä, turvallinen ja omanlaisensa elämä viihtyisässä ja kauniissa kaupunkitilassa.

Hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämisen johtaminen Helsingissä

- Helsinkiin on luotu kaupunginhallituksen päätöksellä vuonna 2018 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamis- ja koordinaattiorakenteet. HYTE-ohjausryhmä ohjaa ja linjaa kaupunkiyhteistä HYTE-työtä erikseen määriteltujen tehtävien kautta.
- Helsinki jatkaa kaupunkiyhteisissä HYTE-rakenteissa sote-uudistuksen yhteydessä.
- Hyvinvointia ja terveyttä edistetään Helsingissä kaupunkiyhteisesti toimialojen ja kaupunginkanslian yhteistyönä, järjestö- ja muu sidosryhmätyöskentely huomioiden yhtenä strategisena asiakokonaisuutena. Jokainen toimiala johtaa omiin palveluihinsa liittyvää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

Helsingin kaupungin kaupunkiyhteiset HYTE tehtävät uudistunut lainsäädäntö huomioiden (Sote järjestämislaki 6§ Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen)

Kunta–Helsinki (Kasko, Kuva, Kymp, Kanslia)

Edistää kaupunkilaisten hyvinvointia, terveyttä ja arjen turvallisuutta

Nimeää HYTE vastuutahon

Asettaa strategisessa suunnittelussaan HYTE tavoitteet ja toimenpiteet ja valitsee HYTE painopisteet valtuustokaudelle

Laatii valtuustokausittain hyvinvointisuunnitelman ja –kertomuksen yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa

Raportoi vuosittain valtuustolle elinoloista, hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä ja toteutetuista toimenpiteistä

Luo yhteisen HYTE-tietopohjan

Huomioi päätöksenteossa arvioidut vaikutukset eri väestöryhmiin

Neuvottelee kerran vuodessa yhdessä HUS-yhtymän, muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

Tekee HYTE –yhteistyötä kaupungin muiden HYTE-toimijoiden kanssa (julkiset toimijat, yksityiset yritykset ja yleishyödylliset yhteisöt)

Edistää järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia

HYTE-kerroin (vaikuttaminen ja tiedonkeruu)

SotePe-toimiala

HUS järjestämissopimus

HYTE-kerroin (vaikuttaminen ja tiedonkeruu)

Valtuustokauden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ohjaavat hyvinvointisuunnitelman sisältöä sekä kaupunkiyhteisen HYTE-työn toteuttamista

Hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat ja eriarvoisuus vähenee

Johtamis- ja koordinaatorakennetta, toimintatapoja ja vaikuttavuutta parannetaan

Hyte-työ toteuttaa kestävä kehityksen tavoitteita

Hyvinvointisuunnitelma:

<https://hyte.hel.fi/hyvinvointisuunnitelma/>

Hyvinvointikertomus:

<https://hyte.hel.fi/hyvinvointikertomus/>

HYTE-ohryn ja kansliapäällikön asettamat HYTE-verkostot valtuustokaudelle – toimeenpanevat HYTE-työtä

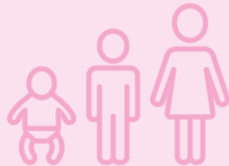
Kaupungin johtoryhmä

HYTE-ohjausryhmä

HYTE-koordinaattori ja HYTE-sihteeristö

Lapset ja nuoret

- Lasten ja nuorten hyvinvointia edistävä verkosto (LANU) (Strateginen verkosto)
- Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmä (LYK)
- Palvelujen integraatiotyöryhmä
- Opiskeluhuollon ohjausryhmä
- Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto (NOP)
- Lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmä

Ikääntyneet

- Ikääntyneiden hyvinvointia edistävä verkosto (Strateginen verkosto)
- Liikkuvat-verkosto
- Kulttuurisen vanhustyön verkosto
- Muistiystävällinen Helsinki
- Talousarviotavoitetyöryhmä (Vahvistaa ikääntyneiden mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön)

Kaikki väestöryhmät

- Ehkäisevän päihdetyön verkosto
- Savuton Helsinki
- Pakka-ohjausryhmä
- PKS Pakka -tarjontaryhmä
- KulttuuriHYTE-ohjausryhmä
- Turvallisuussuunnittelun asiantuntijaryhmä
- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien työryhmä
- Turvallinen Helsinki
- Lähisuhdeväkivalta-työryhmä
- Ravitsemushoidon neuvottelukunta

- ★ = HUS:n edustaja mukana
- ★ = järjestöjä ym kumppaneita mukana

Jatkossa uuden ulottuvuuden HYTE-työlle tulee muodostamaan Uusimaatasoinen työ, joka kytketään osaksi Helsingin HYTE-rakennetta (Uudenmaan HYTE-ryhmä)

Lisäksi kaupungissa on paljon muitakin verkostoja ja työryhmiä teemaan liittyen

Hyte-neuvottelut Helsingin kaupungilla

Järjestöneuvottelukunta 18.9.2023
Outi Sivonen, Helsingin kaupunki

Helsinki

hyte.hel.fi

Miksi neuvotellaan?

- Tarkoitus on luoda pohjaa vaikuttavalle yhteistyölle puhumalla **hyvinvointia ja terveyttä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta**.
- Neuvotellaan **julkisten, yksityisten ja yleishyödyllisten** toimijoiden sekä **HUS-yhtymän** kanssa.
- Vastataan uuden lainsäädännön tavoitteisiin (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 6 §).

Tilanne:

- Neuvotteluita on pilotoitu 2023 kaupungin olemassa olevissa hyte-verkostoissa.
- Seuraava kierros alkuvuodesta 2024.
- Vuonna 2024 myös järjestöneuvottelukunta mukaan neuvotteluihin.
- Neuvottelumalli esitellään hyte-ohryssä syksyn 2023 aikana.
- Neuvottelut huomioidaan uutena tehtävänä käynnissä olevassa hyten johtamis- ja koordinaatorakenteen arvioinnissa, joka esitellään kaupungin joryssä syksyn 2023 aikana.

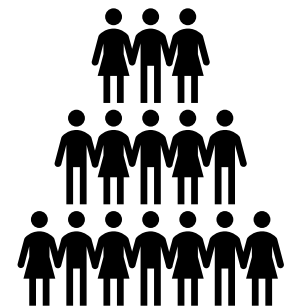
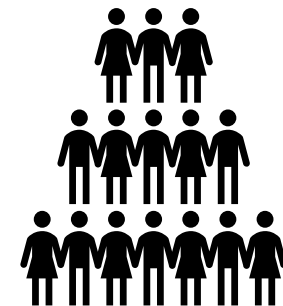
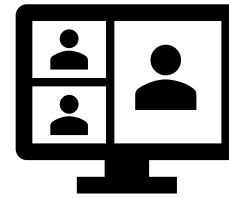
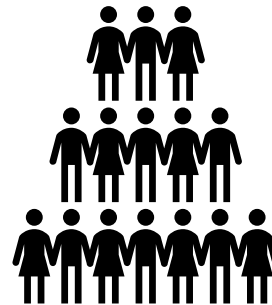
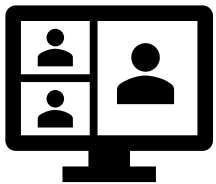
Hyte-neuvotteluiden vastinparit Helsingin kaupungilla

Sidosryhmä	Hyte-neuvotteluiden ja -yhteistyön vastuutahot kaupungilla
Kolmas sektori ja kansalaisyhteiskunta, sis. järjestöt, säätiöt, uskonnolliset yhteisöt, järjestäytymättömät tahot	Neuvotteluita käydään hyte-verkostoissa, järjestöneuvottelukunta osallistuu neuvotteluihin
Muut julkiset toimijat	Hyte-sisältöä koskevan yhteistyön vastuu hyte-verkostoilla sekä laajemmin kaikilla, jotka tekevät yhteistyötä ko. sektorin kanssa
HUS-yhtymä Huom. Yhteisvalmistelu kesken	Koordinoidusti SOTEPE-toimiala ja kaupunginkanslia, HUS-yhtymä voidaan kutsua mukaan HYTE-verkostojen neuvotteluihin
Yritykset	Elinkeino-osasto tekee kaupungilla yritys yhteistyötä, sis. hyteen liittyvää yritys yhteistyötä, myös HYTE-verkostoissa mukana yrityksiä

Suunnitelma hyte-neuvotteluista, luonnos

Vuosittain käydään neuvotteluita voimassa olevan hyvinvointisuunnitelman pohjalta olemassa olevien verkostojen kanssa. Hyödynnetään tietoa seuraavan vuoden suunnittelussa.

Valtuustokausittain eli 4 vuoden välein käydään laajemmat ja kaikille sidosryhmille avoimet neuvottelut tulevan hyvinvointisuunnitelman sisällöistä.

Hyte-neuvottelut vuonna 2024

Hyte-neuvottelut vuodelle 2024 (luonnos):

1. Lapset, nuoret ja perheet

Teema 1
Teema 2
Teema 3

2. Ikääntyneet

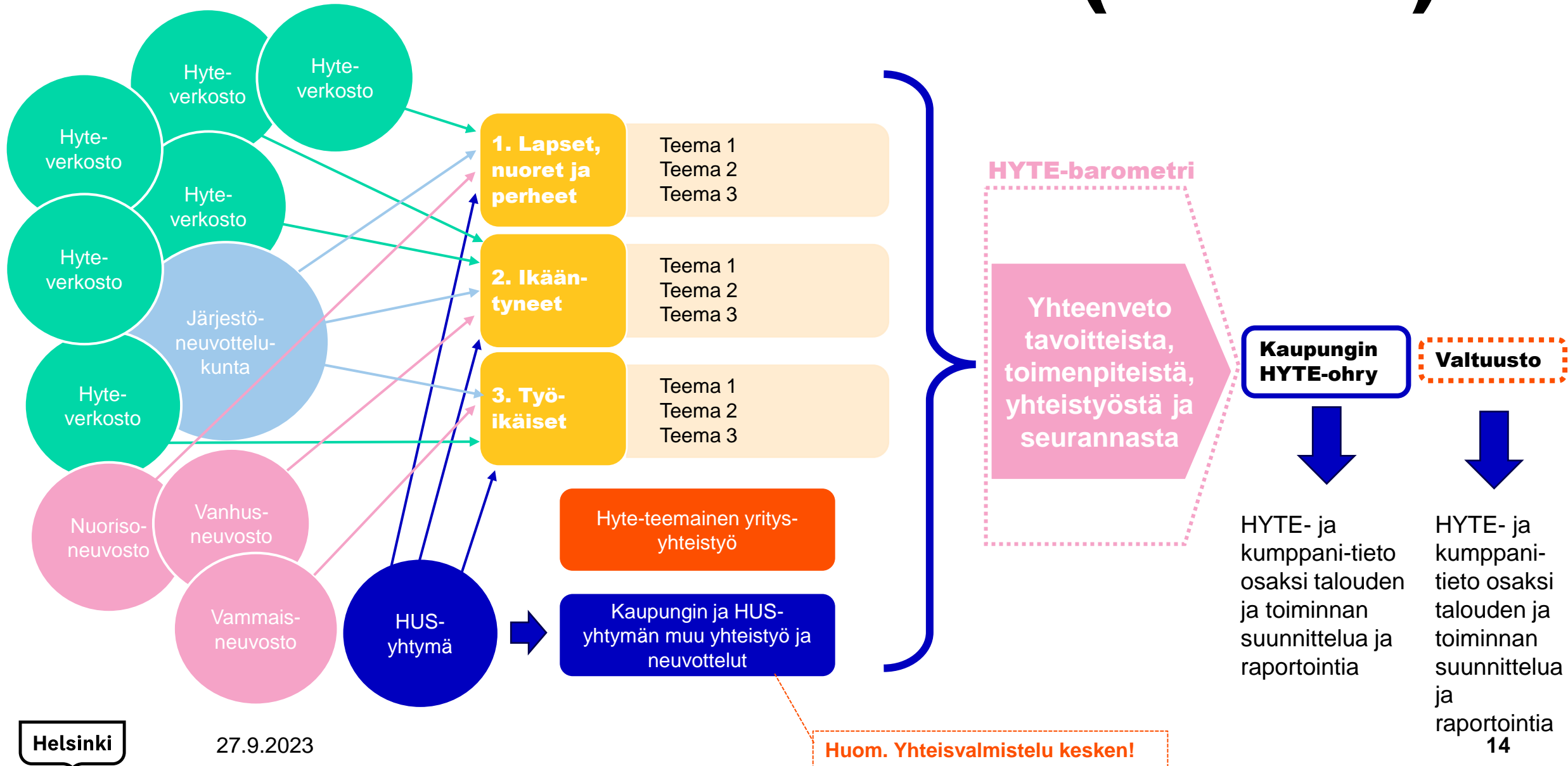
Teema 1
Teema 2
Teema 3

3. Työikäiset

Teema 1
Teema 2
Teema 3

- Jokaisessa neuvottelussa käydään läpi yhteisiä hyvinvointisuunnitelmasta johdettuja kattoteemoja (voisi olla esim. segregatio ja liikkuminen).
- Lisäksi osallistujat voivat nostaa keskusteluun myös muita ajankohtaisia ilmiöitä.
- Neuvottelut jaetaan kolmeen ikävaiheiseen kokonaisuuteen, joihin kutsutaan jokaiselle kokonaisuudelle keskeiset hyte-verkostot, järjestöneuvottelukunta sekä kaupungin vanhus-, vammais- ja nuorisoneuvostot. Myös HUS-yhtymä voi osallistua neuvotteluihin.
- Neuvotteluiden osallistumista ei rajata, jolloin esim. ehkäisevän päihdetyön verkoston tai järjestöneuvottelukunnan jäsen voisi osallistua kaikkiin kolmeen kokonaisuuteen.

Neuvotteluiden kulku 2024 (luonnos)

Hyte-neuvottelut 2025 ja eteenpäin

Neuvottelut vuonna 2025

- Kuntavaalit pidetään vuonna 2025.
- Vuoden 2025 neuvotteluilla luodaan pohjaa seuraavan valtuustokauden (2025-2029) hyvinvointisuunnitelmalle. Neuvotteluissa nojataan laajaan hyvinvointikertomukseen ja tuoreeseen vuoden 2025 kaupunkistrategiaan.
- Neuvotteluihin lähetään avoin kutsu ja tiedonkeruu, joita levitetään kaupungin verkostoissa. Vuosittaisista neuvotteluista poiketen, avataan keskustelu laajemmin eri sidosryhmille.

Keskustelu:

- Herääkö toiveita tai havaintoja neuvottelumallia koskien?
- Miten neuvotteluiden tuloksia on tarve käsitellä?
- Mitä ajatuksia kaupungin ja järjestöjen yhteistyöstä hytessä?

Liite

Hyte-aikataulu

K 2023

S 2023

K 2024

S 2024

K 2025

S 2025

K 2026

S 2026

K 2027

Hyte-neuvotteluiden pilotointi

Hyte-neuvotteluiden pilotoinnin arviointi ja kommentit

Hyte-neuvottelut

Stadin HYTE-barometri

Stadin HYTE-barometri

Stadin HYTE-barometri: laaja hyvinvointikertomus

Laajat hyte-neuvottelut

Hyvinvointisuunnitelma päätettäväksi

Hyte-neuvottelut

Stadin HYTE-barometri

Kaupunginvaltuuston strategian puoliväliarvointi

Strategian arviointi ja tietopohja

KUNTA-VAALIT

Uusi strategia hyväksyttäväksi

Hyvinvointisuunnitelma

Kaupunki-strategia

Kaupunginvaltuuston strategian puoliväliarviointi

Helsinki

Strategia-työskentely HYTE-työskentely